

De rol van gemeenten in de ondersteuning van slachtoffers van online criminaliteit

Bevindingen en aanbevelingen

Uitdagingen in het hulp -en nazorglandschap

Slachtofferschap van online criminaliteit neemt een andere vorm aan dan slachtofferschap van traditionele criminaliteit, wat ervoor zorgt dat deze mensen zich niet altijd welkom voelen in het strafrechtstelsel en het nazorglandschap. Doordat mensen onbewust op een geïnfecteerde link klikken, geld overmaken, of foto's sturen naar criminelen voelt het alsof ze een eigen aandeel hadden in hun slachtofferschap, wat gevoelens van schaamte en schuld oproept. Sommige slachtoffers zeggen dat preventiecampagnes deze gevoelens versterken, waarbij het idee kan worden gewekt dat online criminaliteit slachtofferschap vermijdbaar is. Door de schaamte gaan deze mensen dan ook niet altijd op zoek naar de juiste hulp. Slachtoffers die wél naar de bank of politie stappen rapporteren dat zij zich niet serieus genomen voelen vanwege slechte communicatie en lange wachttijden. Vaak komen zij ook niet verder dan deze twee instanties, terwijl er een uitgebreid nazorglandschap bestaat die hulp biedt aan deze slachtoffers.

Gebrek aan passende ondersteuning verhoogt het risico op herhaald slachtofferschap. Negatieve ervaringen met de politie of bank kunnen bovendien de impact van de gebeurtenis vergroten en het vertrouwen van slachtoffers in deze instanties verminderen.

"Het had mij vier á vijf maanden ellende doen voorkomen als ik gelijk bij de juiste hulp was beland. Ik had ook geen weet van alle hulporganisaties."

Aanbevelingen voor gemeenten

Uit deze bevindingen ontstaan twee kansen voor gemeenten om bij te dragen aan de ondersteuning van online criminaliteit slachtoffers.

Correcte eerste reactie en doorverwijzing: professionals die in hun werk in contact komen met slachtoffers kunnen bijdragen aan het begeleiden naar de juiste hulp. Daarnaast kan een eerste sensitieve reactie van deze professionals bijdragen aan erkenning en herkenning van online criminaliteit slachtofferschap. Dit begint bij:

- Nagaan welke professionals in contact komen met de doelgroep
- Het versterken van de informatiepositie over de impact van slachtofferschap van online criminaliteit en de beschikbare nazorg

Het is belangrijk om de informatie voor professionals kort maar duidelijk te maken. Zij moeten de signalen van online criminaliteit slachtofferschap kunnen herkennen en erkennen, maar zij hoeven geen kennis te hebben van het gehele nazorglandschap. Kunnen doorverwijzen naar de politie, bank, en de drie grootste kernorganisaties voor slachtofferondersteuning volstaat.

Normaliseer slachtofferschap bij preventiecampagnes: gemeenten kunnen hun campagnes inrichten zodat online criminaliteit slachtofferschap genormaliseerd wordt, om stigmatisering tegen te gaan en erkenning te stimuleren. Dit begint bij:

- Informatie geven over wat te doen na slachtofferschap van online criminaliteit
- Benadrukken dat slachtoffers recht hebben op ondersteuning, ongeacht de wijze waarop zij slachtoffer zijn geworden

Naast dat deze interventies bijdragen aan destigmatisering en het verduidelijken van hulproutes, stimuleert het mensen ook om naar de politie en bank te gaan. Het is daarom belangrijk om deze processen te verbeteren, om teleurstelling en verlies van vertrouwen te voorkomen. Ga daarom in gesprek met ketenpartners om gezamenlijke knelpunten in de ondersteuning van slachtoffers te identificeren en waar mogelijk weg te nemen.